

БЮДЖЕТНЕ ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Студентка гр. Ф-61 **Луценко Д.В.**,
Сумський державний університет

З досвіду світової практики, можемо сказати, що податок на додану вартість (ПДВ) є найефективнішим податком, який у свою чергу слугує стимулом для національного виробництва [1]. Уже наприкінці ХХ ст. ПДВ функціонував у багатьох розвинених країнах. Головне завдання ПДВ – обмежити надлишок товарів у виробництві.

З початку 90-х Україна обрала французьку модель ПДВ, ціль якої є наповнення власного державного бюджету. Ще тоді розмір ставки становив 28%, проте сьогодні – 20%. Властива риса ПДВ базується на тому, що платник податку і є кінцевим і споживачем і платником послуг та товарів індивідуальної чи виробничо-технічної ролі.

ПДВ має високу бюджетну ефективність податку. Масштабна база оподаткування гарантує надійні та регулярні надходження до державного бюджету. Впроваджені ставки податку пом'якшують розрахунок та контроль фіскальних органів щодо своєчасної та правильної сплати ПДВ. Його стягнення з робіт, послуг, товарів слугує наслідком чіткого розподілу податкового тягаря між усіма суб'єктами господарювання.

Податкова система ґрунтується на ПДВ як на одному із важливих податків. Він слугує об'єктом масштабних дискусій стосовно наслідків справляння для бюджету країни та економічного розвитку та раціональності застосування податку. Виходячи з цього, введено відшкодування ПДВ із державного бюджету, тобто повертається частина сплачених грошей, які утворилася через надлишок сплати податку. Даний надлишок виникає при співставленні суми податку на додану

вартість, який покупець сплачує при отриманні товарів та суми ПДВ при реалізації товарів у виробництві. Тож, бюджетне відшкодування – це кошти, які повинні бути поверненні платнику податку з бюджету через надлишок сплати податку.

Також наявні проблеми, а саме причини підвищення заборгованості з відшкодування ПДВ такі як:

- дефіцит бюджетного ресурсу, який необхідно для відшкодування;

- значна кількість заяв на хибні відшкодування.

Своєчасне відшкодування ПДВ має важливе значення для суб'єктів господарювання. Воно необхідне експортерам, бо ПДВ є внутрішнім податком, який сплачує споживач і тоді експортеру повертається ПДВ, оплачений ним виробникам всередині країни. Так, експортована продукція врівноважується у цінах з продукцією місцевого виробника. Невідшкодування ПДВ, негативно відобразиться на ціні товару для умов експорту шляхом стрімкого підвищення. Така ситуація чинить зниження конкурентоспроможності вітчизняної продукції на зовнішньому ринку. Саме сплата відшкодування ПДВ може підтримати у кризовий період платників податків за рахунок поповнення їхніх оборотних коштів. На жаль, з ПДВ проводяться кримінальні махінації і відшкодування бюджетної заборгованості з ПДВ в Україні перейшло у прибутковий «чорний» бізнес.

Отже, потрібно негайно знайти та розв'язати проблеми, а саме: методом спрямування комплексів заходів органами державної податкової служби на упередження протизаконних заяв щодо відшкодування ПДВ; підвищення контролю перевірочних робіт та впровадження жорстких методів боротьби з липовими заявами.

На мою думку, для удосконалення порядку відшкодування ПДВ необхідні наступні заходи: впровадження системи автоматичного відшкодування ПДВ, щоб уникнути суб'єктивних рішень робітників контролюючих органів; з метою уникнення корупційних махінацій, потрібно передбачити

нормативне визначення засад стосовно проведення податковими органами перевірки без попередження перевірки платника для знаходження правильного, відповідного вимогам нарахування бюджетного відшкодування; зробити неможливим реєстрацію фіктивних фірм; розробити програму щодо контролю електронного реєстру податкових накладних, які матимуть мету та можливість виявляти фіктивні підприємства.

Література:

1. Михайлик, А.М. Податки та їх вплив на діяльність господарюючих суб'єктів / А.М. Михайлик; наук. кер. О.В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 388-389.

URI: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/38724>.

2. Зайцев, О.В. Проблеми оптимізації оподаткування прибутку підприємств в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду / О.В. Зайцев, В.В. Могильний // Причорноморські економічні студії. – 2017. – Вип. 22. – С. 177-182. URI: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/65819>.

3. Зайцев, О.В. Факторна характеристика формування податків / О.В. Зайцев, О.А. Шовкопляс, О.В. Галахова // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. — 2012. — №4. — С. 64-74.

URI: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/30309>.

4. Головка, А. Проблеми податкової системи: проблема подвійного оподаткування / А. Головка; наук. кер. О.В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів, аспірантів і молодих учених присвяченої 80-річчю від дня народження професора Олега Балацького, м. Суми, 21 – 25 квітня 2017 р. / За заг. ред. : Т. А. Васильєвої, Г. О. Швіндіної. –

Суми: Сумський державний університет, 2017. — С. 96-97.

Науковий керівник: к.е.н., доцент **Зайцев О.В.**

Бібліографічний опис: Луценко, Д.В. Бюджетне відшкодування ПДВ для підприємств: проблеми та шляхи його удосконалення [Текст] / Д.В. Луценко; кер. О.В. Зайцев // Перший крок у науку: матеріали ІХ студентської конференції, м. Суми, 25 лютого 2018 р. / відп. за вип. С.М. Солодовніков. — Суми: СумДУ, 2018. — С. 215-216.